

LA FESTA MARE
Les festes en una era posteristiana

Antonio Ariño Villarroya
Sergi Gómez i Soler

ÍNDIX

1. Introducció	09
1.1. De <i>Festes, rituals i creences</i> a <i>La Festa Mare</i>	09
1.2. “Després d’una festa major, una sopa d’oli”	15
1a PART: QÜESTIONS FONAMENTALS	19
2. La festa. Problemes fonamentals	21
2.1. La definició de la festa	21
2.2. La redefinició del ritu	22
3. Transformacions de la festa	30
3.1. La festa i el temps	30
3.1.1. El ritual agrari	31
3.1.2. El calendari cristià	44
3.2. La sintaxi festiva	46
3.3. La semàntica festiva	49
3.4. Subjecte celebrant i organització	51
2a PART: LA REVITALITZACIÓ DE LA FESTA	59
4. Recuperació de festes tradicionals	61
4.1. La festa del Corpus Christi	61
4.1.1. La creació de la festa i el seu assentament valencià	62
4.1.2. L’estructura clàssica de la processó valenciana	65
4.1.3. La decadència del model festiu	67
4.1.4. La festa a les comarques	72
4.2. Romeries, peregrinacions i trobades	76
4.2.1. Romeries i peregrinacions	79
4.2.2. Canvis en l’estructura devocional	82
4.2.3. De Catí al Puig: Peregrinacions i Trobades	85
5. Expansió o difusió de models festius	90
5.1. El model festiu dels Moros i Cristians	90
5.1.1. Antecedents de la festa actual	90
5.1.2. Els Moros i Cristians moderns	94
5.1.3. L’expansió dels Moros i Cristians	95
5.2. El model festiu de les Falles	99
5.2.1. Fogueres de vespra i fogueres satíriques: un abús perjudicial	100
5.2.2. La reforma de les Falles i la seua conversió en festa major	103
5.2.3. L’extensió de les Falles	106

5.3. Els bous de carrer.....	107
5.3.1. Les corregudes aristocràtiques.....	108
5.3.2. Els correbous populars.....	109
5.4. Patrimoni i participació.....	113
5.4.1. La participació associativa.....	113
5.4.2. La patrimonialització cultural.....	114
5.4.3. Controvèrsies.....	115
6. Invenció o reinvençió i generalització de festes.....	116
6.1. La <i>Tomatina</i> : l'estrella mediàtica de l'estiu.....	116
6.2. Els Diablers i els Correfocs: l'encesa fugaç de l'últim joc pirotècnic.....	119
6.3. Nanos i gegants: l'orgull adult de ser xiquet.....	125
7. Metamorfosi i adaptació a un nou context.....	136
7.1. El monacat d'Orient.....	137
7.2. El salt d'Orient a Occident.....	139
7.3. La difusió del culte al territori valencià.....	141
7.4. Festes en honor de sant Antoni en l'actualitat.....	146
8. Del ritual agrari a la festa postmoderna.....	160
8.1. El cicle de Nadal.....	160
8.1.1. El Nadal tradicional.....	161
8.1.2. Pràctiques nadalenques a la ciutat de València.....	162
8.1.3. El Nadal en les últimes dècades.....	165
8.1.4. Els referents mítics del Nadal.....	168
8.1.5. L'economia ritual de les donacions.....	173
8.1.6. El subjecte celebrant i el significat del Nadal.....	176
8.1.7. El ritual de l'any nou.....	180
8.2. La configuració d'una societat d'edats i els seus rituals.....	181
8.2.1. La societat d'edats.....	182
8.2.2. Els rituals d'aniversari.....	184
8.2.3. Els rituals de transició biogràfica.....	185
3a PART: ELEMENTS DE LA FESTA.....	193
9. Festa teatral. Teatre festivitatzat.....	194
9.1. El teatre devot.....	198
9.2. El teatre profà.....	206
9.3. El teatre historicista.....	209
10. El Foc i la Festa.....	217
10.1. La doble faç del déu.....	217
10.2. Cap a una tipologia.....	217
10.3. L'auge de les piromàquies.....	223
10.3.1. El bou embolat.....	223
10.3.2. La <i>cordà</i>	225

10.4. La funció estètica del foc.....	227
10.5. Interferències en l'avenç ignic.....	229
11. La música i la festa.....	232
11.1. La música "festiva" valenciana.....	234
11.2. Terra de bandes.....	238
11.3. La recuperació de la dolçaina.....	240
11.4. Els Moros i Cristians, música per a una festa.....	243
11.4.1. La importància de ser músic als "moros".....	244
11.4.2. Un poc d'història musical morocristiana.....	247
11.4.3. L'ara de la música festera.....	253
12. L'organització social de la festa i l'associacionisme festiu.....	255
12.1. Les pautes generals.....	256
12.2. La vertebració festiva de la societat valenciana.....	258
12.3. Quantes organitzacions festives existeixen en la Comunitat Valenciana?.....	259
12.4. La participació de base associativa a la festa.....	262
12.5. Quines són les persones que s'afilien a aquest tipus d'organitzacions?.....	266
12.6. Tipus d'associacions festives i la seua dinàmica.....	267
12.7. Envits per a les associació festives en el temps present.....	269
12.7.1. Festa oberta o festa tancada?.....	269
12.7.2. Apatia cívica o recomposició del vincle social.....	270
12.7.3. Més que no festes... ..	271
13. La patrimonialització de la festa.....	273
13.1. La modernitat del patrimoni cultural.....	273
13.2. Les característiques del patrimoni immaterial i la festa.....	276
13.3. Les festes d'Interés Turístic en la Comunitat Valenciana.....	285
13.4. Béns d'Interés Cultural en la Comunitat Valenciana.....	287
13.5. El Patrimoni Immaterial de la Humanitat en la Comunitat Valenciana.....	288
14. Dilemes de la festa.....	290
14.1. Festa i societat.....	290
14.2. Festa i economia.....	291
14.3. Festa i temps.....	292
14.4 Coda final.....	292
15. Bibliografia.....	295
16. Imatges.....	303